

Bilag 1: Udkast til fire fagprincipper til den nye sikker By strategi

UDKAST

FOKUS PÅ KRIMINALITETSTRUEDE BØRN OG UNGE

Princip:

Vi samarbejder systematisk og koordineret med børn, unge og deres forældre for, at alle børn vokser op i et børne- og ungdomsliv uden kriminalitet og er en del af et positivt fællesskab.

Situationen i København

Kriminaliteten blandt børn og unge i Danmark nåede et historisk lavt niveau i 2016, og siden da er der sket en mindre stigning. Langt hovedparten af børn og unge er ikke kriminelle, og det er således ganske få børn og unge, der begår kriminalitet. I 2020 var andelen af 10-17-årige i befolkningen, der mistænkes eller sigtes for en straffelovsovertrædelse på 1,2 %.

Størstedelen af de børn og unge, der begår kriminalitet, sigtes eller mistænkes kun for et forhold. Men der er også en lille gruppe af børn og unge, som begår mere alvorlig og gentagen kriminalitet. Tidligere var butikstyveri den mest almindelige kriminalitetstype blandt børn og unge. I dag er det vold og trusler, som flest børn og unge sigtes for.

Som kommune har vi et ansvar for både at forebygge, at børn og unge begår kriminalitet, og at de, der begår kriminalitet, ikke begår ny kriminalitet.

I dag søger børn og unge fællesskaber i både den digitale og analoge verden på en ny måde. I den digitale verden kan en enkelt hændelse deles hurtigt og spredes med en langt højere hastighed end i den analoge verden. Ofrene er mindre tydelige i den digitale verden, og ens handlinger kan være sværere at gennemskue konsekvensen af. Den digitale verden er derfor et område, der har et voksende fokus i det forebyggende arbejde.

I København bevæger de unge sig mere rundt i byen end tidligere. Det skyldes dels udbygning af infrastrukturen, men også at unge søger fællesskaber på tværs af byen og ikke kun i det område, de bor i. Byen tiltrækker også mange unge fra andre kommuner.

Det betyder, at klubmedarbejdere og opsøgende medarbejdere, der møder de unge, ser en mere sammensat flok af både lokale unge og unge fra andre dele af byen og unge, der kommer fra omegnskommunerne. Den øgede mobilitet blandt de unge betyder, at der skal være et fortsat fokus på, at der stadig er kontakt til de unge, der er sårbare og har brug for råd og vejledning, og måske en hjælpende hånd til at komme ind i et positivt fællesskab. Det stiller krav til et styrket fælles sprog, det tværgående samarbejde og metoder i den måde de unge bliver mødt på.

Mange unge har stærke netværk og mange ressourcer og kan mestre hverdagskompetencer, der hører med til at blive voksne. Men der er også unge, som har brug for mere støtte til at komme godt igennem overgangen til voksenlivet. Det er typisk unge, der allerede er kendt i forvaltningerne. Det stiller krav til, at forvaltningerne arbejder sammen på tværs af de lovgivningsmæssige rammer, der er for aldersgrupperne.

Det vi gør

Forebyggelse af kriminalitet blandt børn og unge er et vigtigt kommunalt indsatsområde. Fra forskningen ved vi, at der er mange faktorer, der kan beskytte de unge fra en kriminel løbebane. Og de faktorer er en del af den kommunale kernerdrift. Det er vigtigt, at vi som kommune har gode daginstitutioner, skoletilbud, fritidstilbud, sundhedspleje og stærke sociale foranstaltninger.

Børn og unge beskyttes bedst, når de er en del af stærke, positive fællesskaber og når de har noget meningsfyldt at tage sig til i deres fritid. Vi har forskellige tilbud, der støtter tilknytningen til foreningslivet, gratis ungdomsklubtilbud, og forskellige kommunale indsatser til at få et fritidsjob.

Der er dog stadig børn og unge, der alligevel ender i kriminalitet. Nogle af dem er kendetegnet ved bl.a. at komme fra dårlige familieforhold, psykiatriske diagnoser, markant flere skoleskift og mere fravær i skolen end gennemsnittet. Kommunen har en lang række målrettede forebyggelsesindsatser, der skal hjælpe og støtte børn og unge mod øget trivsel og en vej væk fra en kriminel løbebane. I SSP arbejdes der via enkelsagskonceptet, akuthandleplaner og en række koordinerende funktioner, der skal sikre et stærkt tværgående samarbejde mellem relevante myndigheder. Der arbejdes i dag med fokus på systematisk at imødegå de specifikke kriminalitetsrisici i de specialiserede tilbud fra den helt tidlige forebyggelse til det mere indgribende.

Det vil vi have særligt fokus på de kommende år:

1. Lokalt og bydækkende kriminalpræventivt arbejde

Der er både kriminalpræventive indsatser, der kan følge de unge rundt i byen og indsatser, der er centreret omkring det lokale. Der er fokus på at sikre sammenhæng mellem de mobile og de lokale indsatser.

2. Udsatte børn i positive fællesskaber

Vi ved, at positive fællesskaber er en væsentlig beskyttende faktor mod kriminalitet. Positive fællesskaber kan både findes i en stabil skolegang, i kultur- og fritidslivet, i fritids- og ungdomsklubberne eller i et fritidsjob. Derfor har vi fokus på at have attraktive tilbud til udsatte børn og unge og støtte dem i at være en del af dem.

3. Overgange fra ung til voksen

Overgangen fra ung til voksen byder ofte på udfordringer for en gruppe unge. Vi har allerede stærke samarbejdsflader i kommunen, men vi vil fokusere på at blive endnu bedre til at dele information og viden med henblik på at kunne skabe større sammenhæng i de kommunale tilbud, den unge modtager. Det kan fx være at

understøtte stabile, nære voksenrelationer, deltagelse i positive fællesskaber og understøtte en god skolegang.

4. Digital adfærd

Den digitale verden er en integreret del af børn og unges liv. Der arbejdes i dag allerede med digital dannelse i skole- og SSP-regi, og digital dannelse skal forstås bredt, så det omfatter både børn og unge og deres forældre. Det er således vigtigt, at den kriminalpræventive forebyggelse fastholder et fokus på den brede digitale dannelse.

UDKAST

LOKALOMRÅDER MED TRYGHEDSUDFORDRINGER

Princip:

Alle københavnere skal føle sig trygge på alle tider af døgnet. Vi samarbejder bredt på tværs af forvaltninger, med andre offentlige aktører og civilsamfundsaktører med fokus på lokale udfordringer og løsninger på tværs af København.

Situationen i København

København skal være en tryk by at færdes og leve i. Vi ved fra kommunens årlige tryghedsundersøgelse, at langt de fleste københavnere er trygge i deres lokalområde og er trygge ved at færdes i byen – både i dagtimerne og i aften- og nattetimerne. Denne tendens har været stabil i mere end et årti.

Men tryghedsundersøgelserne viser også, at der er forskel på tryghedsniveauet, når vi sammenligner de enkelte bydele, ligesom særlige steder kan opleves som utrygge. Vi ved, at kvinder er markant mere utrygge i aften- og nattetimerne end mænd. Vi ved også, at utryghed er mere udbredt blandt borgere i nabolag med en stor koncentration af offentligt forsørgede og et lavt indkomstniveau.

Tryghed er et komplekst fænomen, og oplevelsen af, hvad der er trygt og utrygt, er ikke ens for alle. Vi ved fra forskning og Sikker By's egne undersøgelser, at mange faktorer påvirker oplevelsen af tryghed. Den fysiske indretning med begrænset eller ingen belysning og dårligt udsyn har betydning for, om man føler sig tryk, når man færdes i byrummet. Høj tillid til myndighederne og tillid og kendskab til de mennesker, der bor og færdes i ens nærmiljø, har også betydning for, hvor tryk man føler sig. Disse faktorer kan øge trygheden – ikke fra den ene dag til den anden – men over tid.

Samtidig ved vi også, at enkeltstående begivenheder, såsom bandekonflikt eller at et særligt byrum bruges på en ny måde, også kan skabe utryghed. Det kan være spontane fester og større forsamlinger i byens rum, ophold fra udsatte borgere eller demonstrationer.

Metroen har gjort det nemmere at bevæge sig rundt i byen, og i det daglige arbejde hos gadeplansmedarbejdere, politi og SSP ses en større mobilitet blandt byens unge, blandt unge fra omegnskommunerne og blandt socialt udsatte grupper. Den øgede fysiske mobilitet understøttes også af en øget digital mobilisering. Det kan være mobilisering omkring demonstrationer eller spontane fester, der får opmærksomhed og tiltrækker mange til et byrum. Det stiller større krav til, hvordan der skabes et godt møde mellem beboere og besøgende i byen, og til at myndigheder kan arbejde hurtigt og effektivt sammen.

Der tegner sig et billede af to udfordringer i København. Den ene handler om, at udsatte byområder ofte opleves mere utrygge end øvrige områder. De indsatser, der skal til på dette område har et langsigtet fokus. Den anden udfordring handler om at skabe balance mellem brugen af byens rum og de beboere, der bor der.

Det vi gør

Arbejdet med at øge trygheden i de udsatte boligområder er et langt, sejt træk, og der skal sættes ind fra flere sider og sættes på forskellige løsninger såsom lokale netværk, sociale indsatser og fysiske forandringer.

I Københavns Kommunes Politik for udsatte byområder er der et langsigtet fokus på at løfte de udsatte boligområder ved at styrke kernetriften, så de ordinære kommunale indsatser i områderne kan sikre en positiv udvikling og bringe de udsatte byområder på niveau med de øvrige bydele.

Vi arbejder også i lokale tryghedspartnerskaber på tværs af forvaltningerne og med inddragelse af lokale aktører, boligsociale helhedsplaner og Københavns Politi i at styrke trygheden. I de lokale tryghedspartnerskaber mødes borgerne af en samlet enhed, der har fokus på at lytte til de lokale problemstillinger og arbejde med lokale løsninger.

I de udsatte boligområder er de boligsociale medarbejdere vigtige medspillere ved både akutte hændelser og i den langsigtede kriminalpræventive indsats. Vi har styrket vores videndeling med det boligsociale felt, fx ved akutte hændelser, og vi vil fortsat koordinere og vidensdele tæt. Både i områder med og uden tryghedspartnerskaber.

København er en mangfoldig by, hvor der skal være plads til både skæve eksistenser, festglade unge, ældre medborgere og børnefamilier. Nogle gange er mødet mellem forskellighederne udfordrende. Det kan være mødet mellem festkultur og beboelsesområder, eller mødet mellem udsatte borgers liv i byrummet og hverdagslivet. Vi arbejder med at facilitere lokal dialog i situationer, hvor der opleves udfordringer med generende adfærd for at forebygge, at det udvikler sig til at blive utrygt.

Det vil vi have særligt fokus på de kommende år:

1. Fastholde det lokale tværgående samarbejde

Det tværgående samarbejde om tryghedsudfordringer i byen skal have kontinuerligt fokus. Vi har fortsat blik for at samarbejde på tværs af forvaltninger, civilsamfundsaktører og andre offentlige instanser. Vi drager erfaringer fra de

koordinerende tryghedspartnerskaber i lokalområder, hvor der er særlige udfordringer med utryghed og kriminalitet. Trygheden styrkes gennem koordineret samarbejde og aktiviteter på tværs af forvaltningerne, boligselskaber, politi og lokale aktører. Vi har tryghedspartnerskaber i Tingbjerg-Husum, Amager og Folehaven.

2. Trygge byrum

Gennem fysiske greb kan man understøtte trygheden i byrum, som ikke opleves trygge. I de udsatte boligområder er der flere strategier, der arbejder med fysisk omdannelse fx fysiske forandringsplaner og områdefornyelser, der skal gøre områderne mere attraktive. Vi vil arbejde for, at tryghed også indgår i planerne for de fysiske forandringer af byen.

3. Samspil mellem brugen af byens rum og beboere i byen

København er en mangfoldig by og bruges aktivt af beboere og besøgende. Samtidig er det en by i udvikling, og der kommer nye rekreative områder til. Det øger nødvendigheden af, at der fra kommunal side er et kontinuerligt fokus på, hvordan samspillet mellem brugen af byens rum og de lokale beboere fungerer. Det øger også kravet til, at den langsigtede planlægning af byrummene tager højde for de forskellige møder.

4. Tryghed i aften- og nattetimerne

Det københavnske natteliv er et aktiv for byen, men det kan også være et sted, hvor man kan føle sig utryg, når festen er i gang eller når man skal hjem fra byen. Med Restaurations- og Nattelivsplan 2021 og med nedsættelsen af Nattelivsudvalget er der et skærpet fokus på at skabe et natteliv, som er i balance med naboer til nattelivet, og på at der skabes en god fest uden vold og utryghed. Vi har fokus på at understøtte initiativer, der støtter op om at skabe balance og tryghed i aften- og nattetimerne i hele København og særligt for kvinder.

UDKAST

Fokus på rocker- og bandekriminalitet

Princip

Vi arbejder for, at det er uattraktivt at være rocker- og bandemedlem og vi samarbejder om at undgå, at unge finder vejen ind i rocker- og bandemiljøet, samt at der altid er mulighed for at forlade de kriminelle miljøer.

Situationen i København

Den kriminalitet, der begås af personer i rocker- og bandemiljøet, er kendetegnet ved at være organiseret, og der er ofte tale om grov og personfarlig kriminalitet. Det er et miljø, som er præget af en svingende intensitet, hvor der er længere fredsperioder, som bliver afløst af kortere perioder med konflikt og skyderier i gaderne. Det er fuldstændig uacceptabelt med skyderier, og det skaber stor utryghed for de københavnere, der er vidne til det eller som bor i de berørte områder.

Kommunens årlige tryghedsundersøgelse viser, at københavnernes bekymring for bandekonflikt og skyderier har været faldende siden bandekonflikten i 2017-2018. Samtidigt gælder det, at de københavnere, der har rockere og bander i deres nærområde, er markant mere utrygge.

Rocker- og bandemiljøet har undergået flere forandringer i de senere år. Dels er der kommet flere grupperinger, og der er også kommet flere løse kriminelle grupperinger. Dels er rocker- og bandegrupperinger blevet langt mere mobile end tidligere, hvilket kommer til udtryk ved, at de ikke længere kun holder til i et bestemt geografisk område, men de bevæger sig i stedet rundt i og uden for København.

Der har været en stigning i antallet af registrerede rocker- og bandemedlemmer i København siden 2019. I 2019 var der omkring 240 registrerede medlemmer, mens der i 2021 var omkring 310. Til sammenligning har der i Danmark, med undtagelse af et enkelt år, været mellem 1100 og 1200 registrerede medlemmer siden 2017, og andelen af fængslede på landsplan har ligget mellem 25 og 40 pct.

Folketinget har igennem de senere år vedtaget flere forskellige bandepakker. Der er bl.a. indført straffeskærpselser, skærpede regler for udgang og prøveløsladelse, opholdsforbud og visitationszoner.

Det vi gør

Indsatsen mod rocker- og bandekriminalitet går på to ben. Der er det, der sker her og nu, når der er skyderi i gaderne, og det vedvarende forebyggende arbejde. Når der er skyderier i de københavnske gader, sker der en hurtig og konsekvent indsats. Politiet har den største rolle, da det er politiet, der efterforsker sagerne og har mulighed for at indføre skærpede straf- og visitationszoner. Der er etableret et stærkt myndighedssamarbejde mellem SSP, kommune og politi, som sikrer en koordineret og hurtig tryghedsskabende indsats i de berørte områder. Denne indsats består bl.a. af en tæt kontakt med de boligsociale helhedsplaner, brug af den mobile politistation og øget tilstedeværelse af gadeplansmedarbejdere i lokalområderne.

Den forebyggende indsats på den lange bane handler om det brede samarbejde. Til trods for, at den seneste bandekonflikt er beskrevet som en voksenkonflikt, hvor der ikke har været forsøg på hvervning af unge, er der et kommunalt fokus på, at unge ikke ender i rocker- og bandemiljøet. Forskningen viser, at rocker- og bandemedlemmer, ligesom andre kriminelt belastede, ofte kommer fra socialt udsatte familier. Det understreger vigtigheden af den tidlige forebyggende indsats. Københavns Kommune har flere indsatser, der retter sig mod unge i risiko. Det handler om at tilbyde de unge positive fællesskaber, og give dem et alternativ til det kriminelle miljø.

Der findes flere forskellige metoder til at bekæmpe rocker- og bandekriminalitet. Al Capone-indsatsen, som er et samarbejde mellem kommune, skattevæsenet og politi har vist sig effektivt til at sættes ind over for rocker- og bandemedlemmers økonomiske kriminalitet, som er blevet mere kompleks og omfattende.

I København er den kommunale exitindsats forankret i Socialforvaltningens Enhed for kriminalpræventive indsatser, men er et samarbejde mellem forvaltninger, hvor der arbejdes helhedsorienteret med borgere, der ønsker at komme ud af deres kriminelle løbebane. Der arbejdes blandt andet med at øge borgeren tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelse, få styr på økonomien og hjælp til at komme ud af misbrug. Derudover arbejdes der på at styrke koordineringen af indsatser og tilbud til kriminelle under og efter afsoning i fængslerne.

Det vil vi have særligt fokus på de kommende år:

1. Forebygge at unge rekrutteres til rocker- og bandemiljøet

Fra forskningen ved vi, at der er flere forskellige forhold, der er virksomme, når det kommer til at forebygge, at unge ender i rocker- og bandemiljøet. Første og fremmest handler det om den brede forebyggende indsats. Det er vigtigt at sikre muligheden for et godt børne- og ungeliv med en god skolegang og positive fællesskaber. Forældrene har også en stor rolle i forhold til at sikre, at unge ikke ender i kriminelle miljøer, og der arbejdes derfor også med familiebaserede indsatser. Bekymringen for, om en ung er på vej ind i et kriminelt miljø, håndteres i SSP-regi. SSP har fokus på, at der arbejdes på et systematisk grundlag og at de unge ikke falder ud af systemet, når de bliver 18 år.

2. Gøre det uattraktivt at være del af rocker- og bandemiljøet

Københavns Kommune har siden 2018 afsat midler til en styrket aktiveringsindsats af rocker- og bandemedlemmer. Aktiveringsindsatsen har til formål at sikre, at dem, som ikke er motiverede for at forlade de kriminelle miljøer, reelt står til rådighed for arbejdsmarked og at der ikke udbetales ydelser til denne gruppe.

Desuden er Københavns Kommune en del af Rigspolitiets projekt Forenet mod vold, som er en metode, hvor der samarbejdes på tværs af myndigheder og civilsamfund. Projektet baserer sig på den videnskabelige metode Group Violence Interventions (GVI), og det handler om at myndigheder og civile aktører sammen tager afstand fra den begåede vold, og gør det klart for gruppen, at der er et alternativ til kriminaliteten.

3. Hjælpe og motivere rocker- og bandemedlemmer til at forlade det kriminelle miljø

Københavns Kommune tilbyder en individuel indsats til de personer, der ønsker at forlade de kriminelle miljøer. Københavns Kommune har sit eget exitprogram og er del

af Justitsministeriets Rammemodel for exit, som er et myndighedssamarbejde, der hjælper rocker- og bandemedlemmer med at forlade miljøet. I de kommende år fortsættes indsatsen og der bygges videre på de erfaringer, der er opnået indtil nu. Der er løbende fokus på bandemedlemmers løsladelse fra afsoning og deres reintegration i samfundet.

UDKAST

FOKUS PÅ FOREBYGGELSE AF EKSTEMISME

Princip:

Vi forebygger ekstremisme gennem et tværfagligt samarbejde. Dette skal ske ved at opbygge stærke fællesskaber, medborgerskab og modstandskraft. Ved konkrete bekymringer for ekstremisme skal borgeren tilbydes målrettede støttetilbud tilpasset den enkeltes behov, risici og ressourcer som hjælp til at frigøre sig fra ekstremisme.

Situationen i København

Ekstremisme er et problem, som ikke berører mange mennesker, og det er ikke noget, som den brede befolkning mærker til i hverdagen. Det betyder ikke, at ekstremisme ikke skal tages alvorligt. Der findes fortsat ekstremistiske risikomiljøer i København og infrastruktur for ekstremisme på internettet, som bidrager til en fortsat spredning af propaganda og rekruttering af københavnere. Udfordringens alvor ses bl.a. også i, at der de seneste år har været en række terrrorsigtelser og domme, der også har involveret københavnske borgere. Samtidig står København over for kommende løsladelser af et øget antal af indsatte med terrrorsager og bekymringer i relation til ekstremisme.

Infokus København, som behandler bekymringer om ekstremisme vedrørende københavnske borgere, får fortsat flest henvendelser om borgeres mulige tilknytning til militante islamistiske miljøer. Men der ses også eksempler på bekymringer om mulig højreekstremisme, ligesom der tegner sig et begyndende billede af, at også andre forhold kan give bekymring om ekstremisme, som fx Incels/ekstremistisk kvindehad og antistatslige bevægelser.

Det vi gør

Modstandskraft, medborgerskab og kritiske kompetencer er et mål i sig selv i et demokratisk samfund, men er også et værn mod fx ekstremisme. Derfor arbejder Københavns Kommune med en bred vifte af initiativer, der opbygger og understøtter dette. Her bygges oven på det generelle arbejde med medborgerskab og demokrati i skoler og dagtilbud. Men der arbejdes også med forebyggelse i forhold til voksne borgere med fokus på etablering af demokratisk, konstruktiv dialog både online og offline, ligesom der arbejdes på at involvere civilsamfundet i forebyggelsen.

Der opstår fra tid til anden hændelser i København, der skaber frustration og uro i lokale fællesskaber eller grupper, der kan bidrage til, at sårbare individer bliver modtagelige over for ekstremistisk propaganda. Derfor arbejder Københavns Kommune forebyggende med dialog og konflikthåndtering for at håndtere sådanne hændelser.

Københavns Kommune indgår i et tværfaglige samarbejde med Københavns Politi, Kriminalforsorgen og psykiatrien i Infohus København. Myndighederne vurderer i fællesskab bekymringer for ekstremisme vedrørende københavnere. Hvis det vurderes nødvendigt, igangsættes forebyggende eller resocialiserende indsatser for borgere, der er tiltrukket af ekstremisme.

Hvis der skal forebygges og iværksættes rettidige indsatser overfor borgere, der involverer sig i ekstremisme, kræver det, at fagpersoner med kontakt til borgerne har viden om aktuelle ekstremistiske narrativer og strømninger, kender til bekymringstegn og at de ved, hvor de kan få hjælp. Københavns Kommune arbejder derfor strategisk med at sikre, at fagpersoner i København har adgang til relevant viden i forhold til netop deres behov.

Det vil vi have særligt fokus på de kommende år:

1. Medborgerskab og stærke fællesskaber

Københavns Kommune vil i dialog med børn og unge, forældre og voksne arbejde for at styrke positive fællesskaber, medborgerskab og modstandskraft blandt københavnere som et værn mod ekstremisme. Det demokratiske fællesskab i København er et fælles anliggende og ikke blot et myndighedsansvar. Folkeskolen, fri- og privatskoler og civilsamfundet er vigtige aktører ift. at løse forebyggelsesopgaven.

2. Lokal dialog og konflikthåndtering

Der opstår fra tid til anden hændelser i København, der skaber frustration og uro i lokale fællesskaber eller grupper. I de kommende år vil der blive arbejdet med dialog og konflikthåndtering lokalt med fokus på at imødegå frustrationer og uro, der kan bidrage til at sårbare individer bliver modtagelige over for ekstremistisk propaganda.

3. Håndtering af bekymringer om borgere tiltrukket af ekstremisme

Københavns Kommune deltager i det tværfaglige arbejde i Infohus København, som vurderer bekymringer om ekstremisme i relation til københavnske borgere. Infohuset samarbejder om at tilbyde dels forebyggende indsatser til borgere, som viser tegn på tiltrækning til ekstremisme, dels tiltag for at motivere borgere til at forlade et ekstremistisk miljø.

4. Opmærksomhedsindsats overfor fagpersoner og medarbejdere

Fagpersoner og medarbejdere med kontakt til borgerne i Københavns Kommune er ofte de første til at bemærke adfærdsændringer og tegn på ekstremisme. Derfor arbejder vi for at skabe opmærksomhed hos relevante faggrupper og medarbejdere, så de kan identificere og reagere på bekymringer, og så de har kendskab til de forebyggende tilbud og muligheden for hjælp i Infohus København.